

การวิเคราะห์ปริมาณงานของกลุ่มงานพยาธิวิทยาคลินิก ระหว่างปี 2551-2552.

An analysis on the job quantity during 2008-2009 in the Clinical Pathology Organization

Somchai Jitthai

สมชาย จิตร์ไทย *

ABSTRACT

Background : This research is conducted owing to the problem seen upon an improper amount of staff versus existing jobs availability.

Objective : To analyze the proper number of manpower versus job quantity in each department and further manage for a ratio sufficiency.

Materials and Methods :

The data used for this study is the statistical number from the Clinical Pathology Department collected during 1 October 2008 - 30 September 2009.

Result : This research found that the number of staff in Hematology department is most fit to the job amount while job quantity in other 4 sections turns out to be far more than the existing manpower.

บทคัดย่อ

หลักการและเหตุผล : การวิจัยเรื่องนี้มีแรงจูงใจจากปัญหาบุคลากรของหน่วยงานมีไม่เหมาะสมกับปริมาณงานที่มี

วัตถุประสงค์ : เพื่อศึกษาวิเคราะห์หาปริมาณคนที่เหมาะสมกับปริมาณงานในแต่ละแผนก เพื่อสามารถนำไปบริหารจัดการให้เพียงพอ

วิธีการศึกษา : ใช้สถิติปริมาณงานจากข้อมูลของกลุ่มงานพยาธิวิทยาคลินิก ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2551 ถึง 30 กันยายน 2552 แล้วนำมาวิเคราะห์ด้วยวิธีวิเคราะห์หาปริมาณงาน

ผลการศึกษา : การศึกษาแบ่งศึกษาแต่ละแผนก รวมทั้งหมด 5 แผนก คือ จุลทรรศน์คลินิก คลังเลือด เคมีคลินิก ภูมิคุ้มกันวิทยาคลินิก จุลชีววิทยาคลินิก พบว่า ห้องจุลทรรศน์คลินิกมีบุคลากรที่เหมาะสมกับปริมาณงานมากที่สุด ส่วนแผนกอื่นๆ อีก 4 แผนก มีปริมาณงานที่มากกว่าปริมาณคน

1. บทนำ

1.1 ที่มาและความสำคัญ

เนื่องด้วยกลุ่มงานพยาธิวิทยาคลินิก แบ่งเป็นหลายแผนกและมีบุคลากรจำนวนมาก จำเป็นต้องมีการบริหารจัดการบุคลากรของแต่ละแผนกให้มีความเหมาะสม ในอดีตการบริหารจัดการบุคลากรอาศัยการประเมินจากปริมาณงาน และจัดสรรคนให้เพียงพอกับงาน ซึ่งวิธีการดังกล่าวยังไม่ดีพอ ทำให้การบริหารจัดการบุคลากรของกลุ่มงานยังไม่มีประสิทธิภาพ วิธีดังกล่าวยังไม่สามารถบอกได้ว่าปริมาณคนที่มีเพียงพอกับงานที่มีอยู่จริงหรือไม่ บุคลากรทำงานเกินอัตรากาลังหรือไม่ หรือบุคลากรที่มีอยู่มากเกินไปไม่เหมาะสมกับปริมาณงานของแผนกนั้น ปัจจุบันการวิเคราะห์ปริมาณงาน¹ (Workload Analysis) เป็นที่รู้จักมากขึ้น หน่วยงานต่างๆ ให้ความสนใจและนำวิเคราะห์ ซึ่งการวิเคราะห์ปริมาณงานเป็นเครื่องมือที่สามารถตอบปัญหาการบริหารจัดการบุคลากรได้อย่างมีประสิทธิภาพ กลุ่มงานพยาธิวิทยาคลินิกเล็งเห็นความสำคัญดังกล่าว จึงได้นำมาวิเคราะห์ในหน่วยงาน เพื่อให้สามารถบริหารจัดการบุคลากรให้มีความเหมาะสมอย่างแท้จริง นอกเหนือจากประโยชน์โดยตรงดังกล่าว การวิเคราะห์ปริมาณงานทำให้ได้ศึกษาระบบการทำงานหน่วยงานไปด้วย ทำให้ระบบการทำงานของหน่วยงานมีประสิทธิภาพมากขึ้น

1.2 ประโยชน์ที่ได้รับ

ต่อผู้รับบริการ

แพทย์ พยาบาล และผู้ป่วยนอก ที่มาใช้บริการ ได้รับการบริการที่ทันเวลา และรวดเร็วมากขึ้น

ต่อห้องปฏิบัติการ:

ผู้บริหารห้องปฏิบัติการ สามารถบริหารคนให้เพียงพอและเหมาะสมกับปริมาณงานในแต่ละแผนก

บุคลากร สามารถทำงานได้อย่างมีประสิทธิภาพ มีคุณภาพชีวิตในการทำงานที่ดีขึ้น

2. วัตถุประสงค์

ศึกษาวิเคราะห์หาปริมาณคนที่เหมาะสมกับปริมาณงานในแต่ละแผนก เพื่อสามารถนำไปบริหารจัดการให้เพียงพอ

วัสดุและวิธีการศึกษา

1. ตัวอย่างศึกษา

ตัวอย่างการศึกษาแบ่งเป็น 2 กลุ่ม ดังนี้

1.1 สถิติปริมาณงานประจำ จากโปรแกรม SmartLim, HomC, สถิติการรับ-ส่งเวรคลังเลือด ตั้งแต่ 1 ตุลาคม 2551 ถึง เดือน 30 กันยายน 2552

1.2 ปริมาณบุคลากรที่ปฏิบัติงาน จากบันทึกบุคลากรของฝ่ายธุรการกลุ่มงานพยาธิวิทยาคลินิก

2. วิธีการศึกษา

เป็นการวิจัยจากสถิติย้อนหลัง Retrospectivestudy เพื่อหาปริมาณงาน ช่วงเวลาหนึ่ง มาคำนวณหาปริมาณคนที่เหมาะสม

3. การวิเคราะห์ข้อมูล²

ผู้วิจัยนำข้อมูลที่รวบรวมได้แล้วมาตรวจสอบความถูกต้องและความเรียบร้อย จากนั้นนำมาวิเคราะห์โดยใช้โปรแกรมวิเคราะห์เอ็กเซลล์

4. สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล

เก็บรวบรวมข้อมูลสถิติปริมาณงานประจำการปฏิบัติงานของกลุ่มงานพยาธิวิทยาคลินิก โรงพยาบาลบุรีรัมย์ในปี พ.ศ. 2551-2552 โดยมีการจัดระบบข้อมูลสถิติเป็นในแต่ละเดือน และแบ่งเป็นแผนก ดังนี้

4.1 สถิติปริมาณงานห้องเคมีคลินิก ในการปฏิบัติงานห้องเคมีคลินิก ส่งคำสั่งผ่านทางโปรแกรม SmartLim ซึ่งโปรแกรมนี้จะบันทึกข้อมูลการส่งตรวจ และเก็บไว้เป็นสถิติ เรียกข้อมูลสถิติการส่งตรวจจากโปรแกรม ตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2551 ถึง เดือน กันยายน 2552

4.2 สถิติปริมาณงานห้องโลหิตวิทยาคลินิก ในการปฏิบัติงานห้องโลหิตวิทยาคลินิก ส่งคำสั่งผ่านทางโปรแกรม HOMC ซึ่งโปรแกรมนี้จะบันทึกข้อมูลการส่งตรวจ และเก็บไว้เป็นสถิติ เรียกข้อมูลสถิติการส่งตรวจจากโปรแกรม ตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2551 ถึง เดือน กันยายน 2552

4.3 สถิติปริมาณงานห้องเจาะเก็บโลหิต ในการปฏิบัติงานห้องเจาะเก็บโลหิต ส่งคำสั่งผ่านทางโปรแกรม SmartLim ซึ่งโปรแกรมนี้จะบันทึกข้อมูลการส่งตรวจ และเก็บไว้เป็นสถิติ

เรียกข้อมูลสถิติการส่งตรวจจากโปรแกรม ตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2551 ถึง เดือน กันยายน 2552

4.4 สถิติปริมาณงานห้องแบคทีเรีย ในการปฏิบัติงานห้องแบคทีเรีย ส่งคำสั่งผ่านทางโปรแกรม HOMC ซึ่งโปรแกรมนี้จะบันทึกข้อมูลการส่งตรวจ และเก็บไว้เป็นสถิติ เรียกข้อมูลสถิติการส่งตรวจจากโปรแกรม ตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2551 ถึง เดือน กันยายน 2552

4.5 สถิติปริมาณงานห้องคลั่งเลือด ในการปฏิบัติงานห้องคลั่งเลือดเริ่มมีการใช้โปรแกรมกาขาดในการรับคำสั่งขอเลือด แต่การใช้ยังไม่สมบูรณ์มากนัก ดังนั้นการศึกษาสถิติห้องคลั่งเลือด ต้องนับจากสถิติการส่งเวรในแต่ละวัน ซึ่งจะลงข้อมูลไว้อย่างครบถ้วน นับสถิติ ตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2551 ถึง เดือน กันยายน 2552

4.6 สถิติปริมาณงานห้องภูมิคุ้มกันวิทยา ในการปฏิบัติงานห้องภูมิคุ้มกันวิทยา ส่งคำสั่งผ่านทางโปรแกรม HOMC ซึ่งโปรแกรมนี้จะบันทึกข้อมูลการส่งตรวจ และเก็บไว้เป็นสถิติ เรียกข้อมูลสถิติการส่งตรวจจากโปรแกรม ตั้งแต่เดือน ตุลาคม 2551 ถึง เดือน กันยายน 2552

ผลการศึกษา

ผลการวิเคราะห์ปริมาณงาน (Workload Analysis)

ตารางที่ 1 แสดงปริมาณงานห้องเจาะเก็บโลหิต

ห้องเจาะเก็บเลือด	รวมทั้งปี	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
เวลางานประจำ/ปี (นาท)	716892	58771	51592	53559	54227	56751	63969	54144	55388	67355	66818	69445	64873
เวลางานคุณภาพ/ปี (นาท)	2880	240	240	240	240	240	240	240	240	240	240	240	240
เวลางานประชุม/ปี(นาท)	7200	600	600	600	600	600	600	600	600	600	600	600	600
Total (นาท)	26972	59611	52432	54399	55067	57591	64809	54984	56228	68195	67658	70285	65713
Allowed time 20%	145394	11922	10486	10880	11013	11518	12962	10997	11246	13639	13532	14057	13143
เวลา + allowed time (นาท)	872367	71533	62918	65278	66081	69110	77771	65981	67474	81834	81190	84342	78856
เวลางานทั้งหมด (นาท)	872367	71533	62918	65278	66081	69110	77771	65981	67474	81834	81190	84342	78856
เวลางานต่อคน / ปี (นาท)	96600.00	8050	8050	8050	8050	8050	8050	8050	8050	8050	8050	8050	8050
ความต้องการคน (คน)	9.0	8.9	7.8	8.1	8.2	8.6	9.7	8.2	8.4	10.2	10.1	10.5	9.8

ตารางที่ 2 แสดงปริมาณงานห้องเคมีคลินิก

ห้องเคมีคลินิก	รวมทั้งปี	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
เวลาดำเนินการประจำปี (นาฬิกา)	393111	35794	30706	28975	30044	28449	33790	29458	35213	36134	35304	33163	36085
เวลาดำเนินการคุณภาพ/ปี (นาฬิกา)	76320	6360	6360	6360	6360	6360	6360	6360	6360	6360	6360	6360	6360
เวลาดำเนินการประชุม/ปี(นาฬิกา)	8640	720	720	720	720	720	720	720	720	720	720	720	720
เวลาดำเนินการบำรุงรักษาเครื่อง+IQC	100140	8345	8345	8345	8345	8345	8345	8345	8345	8345	8345	8345	8345
Total (นาฬิกา)	578211	51219	46131	44400	45469	43874	49215	44883	50638	51559	50729	48588	51510
Allowed time 20%	115642	10244	9226	8880	9094	8775	9843	8977	10128	10312	10146	9718	10302
เวลา+allowed time (นาฬิกา)	693853	61462	55357	53280	54562	52648	59058	53859	60765	61870	60874	58306	61812
เวลาดำเนินการทั้งหมด (นาฬิกา)	693853	61462	55357	53280	54562	52648	59058	53859	60765	61870	60874	58306	61812
เวลาดำเนินการต่อคน / ปี (นาฬิกา)	96600	8050	8050	8050	8050	8050	8050	8050	8050	8050	8050	8050	8050
ความต้องการคน (คน)	7.2	7.6	6.9	6.6	6.8	6.5	7.3	6.7	7.5	7.7	7.6	7.2	7.7

ตารางที่ 3 แสดงปริมาณงานห้องจุลชีววิทยาคลินิก

ห้องจุลชีววิทยาคลินิก	รวมทั้งปี	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
เวลาดำเนินการประจำปี (นาฬิกา)	522350	54618	47011	46453	45339	71613	81812	44312	35548	49813	45945	26921	27582
เวลาดำเนินการคุณภาพ/ปี (นาฬิกา)	10080	840	840	840	840	840	840	840	840	840	840	840	840
เวลาดำเนินการประชุม/ปี (นาฬิกา)	8640	720	720	720	720	720	720	720	720	720	720	720	720
การบำรุงรักษาเครื่อง	4740	395	395	395	395	395	395	395	395	395	395	395	395
Total (นาฬิกา)	545810	56573	48966	48408	47294	73568	83767	46267	37503	51768	47900	28876	29537
allowed time 20%	109162	11315	9793	9682	9459	14714	16753	9253	7501	10354	9580	5775	5907
เวลา + allowed time	654972	67887	58759	58090	56753	88282	100521	55521	45003	62122	57480	34651	35444
เวลาดำเนินการทั้งหมด (นาฬิกา)	654972	67887	58759	58090	56753	88282	100521	55521	45003	62122	57480	34651	35444
เวลาดำเนินการต่อคน / ปี (นาฬิกา)	96600	8050	8050	8050	8050	8050	8050	8050	8050	8050	8050	8050	8050
ความต้องการคน (คน)	6.78	8.43	7.30	7.22	7.05	10.97	12.49	6.90	5.59	7.72	7.14	4.30	4.40

ตารางที่ 4 แสดงปริมาณงานห้องโลหิตวิทยาคลินิก

ห้องโลหิตวิทยาคลินิก	รวมทั้งปี	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
เวลาดำเนินการประจำปี (นาฬิกา)	721028	60510	54068	55972	54053	57784	55975	55849	57479	67113	66907	71355	63962
เวลาดำเนินการคุณภาพ/ปี (นาฬิกา)	26640	2220	2220	2220	2220	2220	2220	2220	2220	2220	2220	2220	2220
เวลาดำเนินการประชุม/ปี(นาฬิกา)	15120	1260	1260	1260	1260	1260	1260	1260	1260	1260	1260	1260	1260
เวลาดำเนินการบำรุงรักษาเครื่อง+ IQC	26939	2245	2245	2245	2245	2245	2245	2245	2245	2245	2245	2245	2245
Total (นาฬิกา)	789727	66235	59793	61697	59778	63509	61700	61574	63204	72838	72632	77080	69687
Allowed time 20%	157945	13247	11959	12339	11956	12702	12340	12315	12641	14568	14526	15416	13937
เวลา + allowed time (นาฬิกา)	947672	79482	71752	74036	71734	76211	74040	73889	75845	87406	87158	92496	83624
เวลาดำเนินการทั้งหมด (นาฬิกา)	947672	79482	71752	74036	71734	76211	74040	73889	75845	87406	87158	92496	83624
เวลาดำเนินการต่อคน / ปี (นาฬิกา)	96600	8050	8050	8050	8050	8050	8050	8050	8050	8050	8050	8050	8050
ความต้องการคน (คน)	9.8	9.9	8.9	9.2	8.9	9.5	9.2	9.2	9.4	10.9	10.8	11.5	10.4

ตารางที่ 5 แสดงปริมาณงานห้องคลังเลือด

ห้องคลังเลือด	รวมทั้งปี	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
เวลางานประจำ/ปี (นาทื)	565803	44915	52125	56375	49469	52091	49304	52268	45123	53143	49854	52629	53422
เวลางานคุณภาพ/ปี (นาทื)	138240	11520	11520	11520	11520	11520	11520	11520	11520	11520	11520	11520	11520
เวลางานประชุม/ปี(นาทื)	10800	900	900	900	900	900	900	900	900	900	900	900	900
Total (นาทื)	714843	57335	64545	68795	61889	64511	61724	64688	57543	65563	62274	65049	65842
Allowed time 20%	142969	11467	12909	13759	12378	12902	12345	12938	11509	13113	12455	13010	13168
เวลา + allowed time (นาทื)	857812	68802	77454	82554	74267	77413	74069	77626	69052	78676	74729	78059	79010
เวลางานทั้งหมด (นาทื)	857812	68802	77454	82554	74267	77413	74069	77626	69052	78676	74729	78059	79010
เวลางานต่อคน / ปี (นาทื)	96600	8050	8050	8050	8050	8050	8050	8050	8050	8050	8050	8050	8050
ความต้องการคน (คน)	8.88	8.55	9.62	10.26	9.23	9.62	9.20	9.64	8.58	9.77	9.28	9.70	9.81

ตารางที่ 6 แสดงปริมาณงานห้องภูมิคุ้มกันวิทยาคลินิก

ห้องภูมิคุ้มกันวิทยาคลินิก	รวมทั้งปี	ต.ค.	พ.ย.	ธ.ค.	ม.ค.	ก.พ.	มี.ค.	เม.ย.	พ.ค.	มิ.ย.	ก.ค.	ส.ค.	ก.ย.
เวลางานประจำ/ปี (นาทื)	291907	17693	19205	18103	19094	25501	19700	19949	26203	35677	26100	38062	26620
เวลางานคุณภาพ/ปี (นาทื)	10080	840	840	840	840	840	840	840	840	840	840	840	840
เวลางานประชุม/ปี (นาทื)	6480	540	540	540	540	540	540	540	540	540	540	540	540
เวลางานบำรุงรักษาเครื่อง+IQC	78473	6539	6539	6539	6539	6539	6539	6539	6539	6539	6539	6539	6539
Total (นาทื)	386940	25612	27124	26022	27013	33420	27619	27868	34122	43596	34019	45981	34539
Allowed time 20%	77388	5122	5425	5204	5403	6684	5524	5574	6824	8719	6804	9196	6908
เวลา + allowed time (นาทื)	464328	30735	32549	31226	32416	40104	33143	33442	40946	52315	40823	55177	41447
เวลางานทั้งหมด (นาทื)	464328	30735	32549	31226	32416	40104	33143	33442	40946	52315	40823	55177	41447
เวลางานต่อคน / ปี (นาทื)	96600	8050	8050	8050	8050	8050	8050	8050	8050	8050	8050	8050	8050
ความต้องการคน (คน)	4.8	3.8	4.0	3.9	4.0	5.0	4.1	4.2	5.1	6.5	5.1	6.9	5.1

สรุปและวิจารณ์ผล

การศึกษาวิเคราะห์หาปริมาณงานและความเหมาะสมของปริมาณงานและบุคลากรที่มีของกลุ่มงานพยาธิวิทยาคลินิก ศึกษาตั้งแต่วันที่ 1 ตุลาคม 2551 ถึง วันที่ 30 กันยายน 2552

รวมระยะเวลา 1 ปี โดยศึกษาวิเคราะห์ 6 แผนก คือ แผนกจุลทรรศน์วิทยาคลินิก จุลชีววิทยาคลินิก เคมีคลินิก คลังเลือด ภูมิคุ้มกันวิทยาคลินิก และห้องเจาะเก็บสิ่งส่งตรวจ จากผลการศึกษาสรุปได้ดังตารางนี้

ตำแหน่ง	ห้องเจาะฯ	เคมีคลินิก	โลหิตวิทยาฯ	จุลชีววิทยาฯ	คลังเลือด	ภูมิคุ้มกันฯ
บุคลากรที่มี	5.5	6	10	6	8.5	4.5
บุคลากรที่เพียงพอ กับงาน	9	8	10	7	10	5

ห้องจุลทรรศน์คลินิกมีบุคลากรที่เหมาะสมกับปริมาณงานมากที่สุด ส่วนแผนกอื่นๆ อีก 5 แผนก มีปริมาณงานที่มากกว่าปริมาณคนมาก จึงทำให้บุคลากรต้องทำงานหนักเกินไป ส่งผลให้เกิดความผิดพลาดจากการทำงานได้ และก่อให้เกิดความเครียดส่งผลต่อสุขภาพร่างกายทำให้เกิดความเจ็บป่วยตามมา ด้วยกลุ่มงานพยาธิวิทยาคลินิก เห็นความสำคัญของคุณภาพชีวิตของบุคลากร เพื่อให้บุคลากรทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ และมีความสุข จึงเห็นสมควรที่จะจัดสรร บุคลากรให้เพียงพอกับปริมาณงานไม่ให้บุคลากรที่มีอยู่ทำงานเกิดอัตราความสามารถจนทำให้เกิดความผิดพลาดส่งผลไปยังผู้รับบริการของกลุ่มงาน

จากการศึกษาวิเคราะห์ปริมาณงานมีข้อจำกัด คือ การศึกษาครั้งนี้ยังไม่ได้มีการศึกษาปริมาณงานของห้องธุรการ ชี้นเนื้อ และแผนกดูแลความสะอาด ซึ่งรวม 3 แผนกนี้ มีบุคลากรทั้งสิ้น 8 คน เนื่องจาก ปริมาณงานของ 3 แผนกนี้ยังไม่มีสถิติที่แน่นอนจึงทำให้การศึกษานี้วิเคราะห์อาจไม่ตรงตามความเป็นจริง ทางผู้วิเคราะห์จึงขออนุโลมที่จะยังไม่ศึกษา

กิตติกรรมประกาศ

ขอบพระคุณเจ้าหน้าที่แผนกพยาธิวิทยาคลินิกทุกคน ที่ให้ความร่วมมือในการทำงานวิจัย และช่วยเหลือให้ข้อมูลและข้อเสนอแนะทำให้งานวิจัยเสร็จสมบูรณ์ด้วยดี

เอกสารอ้างอิง

1. Business: Allowed time สืบค้นวันที่ 1 มีนาคม 2553 <http://www.answer.com/topic/allowed-time>
2. เอกสารการวิเคราะห์ปริมาณงานสภาเทคนิคการแพทย์ สืบค้นวันที่ 2 ธันวาคม 2552 <http://www.mtcouncil.org/index.php-components>